

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

6 лютого 2024 року

Засідання веде голова комітету Задорожний А.В.

КУЗНЄЦОВ О.О. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, Олексію Олександровичу. Вітаю вас на засіданні комітету.

Шановні колеги, Неллі Іллівна, також вітаю вас. Сергію В'ячеславовичу, вітаю.

КОЗИР С.В. Вітаю всіх і, Андрію Вікторовичу, вітаю вас особисто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Богдане Євгеновичу, вітаю. Дякуємо за участь в комітеті.

Дмитре Олександровичу, вітаю.

Тож, колеги, у нас присутні 10 з 11-и членів комітету, тож є у нас кворум. Тому засідання оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути три пов'язаних між собою законопроекти, основний та два альтернативних до нього, які стосуються інституту громадянства України. При цьому хочу звернути вашу увагу, що законопроект реєстраційний номер 10425 визначено Президентом як пріоритетний, невідкладний.

Руслане Олександровичу, вітаю вас.

ГОРБЕНКО Р.О. Вітаю, шановний пане головуючий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порядок денний всім вам був надісланий. Якщо немає заперечень, переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання.

Задорожний – за.

Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дуже гучно.

КУЗНЄЦОВ О.О. Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тож 10 осіб – за. Порядок денний затверджений. Рішення прийнято.

Шановні колеги, перед розглядом питань порядку денного зазначу, що так як ми розглядаємо основний та альтернативний законопроекти, обговорення пропонується проводити відразу щодо всіх проектів закону.

Ми по чергово надамо слово всім ініціаторам, а вже потім, зважаючи на той факт, що рекомендувати для прийняття парламенту ми можемо лише один з цих законопроектів, нам потрібно буде прийняти рішення по кожному проекту окремо. Якщо якийсь із законопроектів ми рекомендуємо прийняти, то інший має бути відхилений. Сподіваюсь, що це все зрозуміло.

Отже переходимо до розгляду законопроектів, а саме: проекту Закону України про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України (реєстраційний номер 10425 від 22.01.2024 року), поданого Президентом України; проекту Закону України про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України з урахуванням положень Конституції України (реєстраційний номер 10425-1 від 05.02.2024 року), поданого народним депутатом України Разумковим; а також проекту Закону України про деякі питання набуття та припинення громадянства України (реєстраційний номер 10425-2 від 05.02.2024 року), поданого народним депутатом України Разумковим та іншими народними депутатами України.

Для представлення основного законопроекту (реєстраційний номер 10425) ми запрошували на наше засідання представника Міністерства внутрішніх справ. Чи присутній Богдан Євгенович? Прошу вас до слова.

ДРАП'ЯТИЙ Б.Є. Андрію Вікторовичу, доброго дня. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

ДРАП'ЯТИЙ Б.Є. Доброго дня, шановний Андрію Вікторовичу, шановні члени комітету народні депутати України!

Вашій увазі пропонується розглянути проект Закону України про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України, внесеного Президентом України під реєстраційним номером 10425 та визначений ним як невідкладний. Метою прийняття зазначеного проекту закону України є актуалізація положень законодавства у сфері міграції та громадянства, а також удосконалення правового регулювання питань щодо правового статусу іноземців, які у складі Збройних Сил України, інших утворених збройних формувань беруть участь

у захисті незалежності та територіальної цілісності України. Проектом законом пропонується законодавчо визначити перелік держав, громадяни яких набувають громадянство України у спрощеному порядку, тобто без обов'язкового виходу з попереднього громадянства. До таких держав відносяться країни-члени Європейського Союзу, G7, Норвегія та Швейцарія. Визначаються категорії усіх, які подаватимуть, зобов'язання припинити іноземне громадянство для набуття громадянства України. Запроваджується декларація про визнання себе громадянином України. У цій декларації громадянин засвідчує, що в разі набуття громадянства України у правових відносинах з Україною особа визнає себе лише громадянином України.

Актуалізуються категорії осіб, які не можуть набути громадянство України. Це зокрема особа, яка засуджена в Україні за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину з урахуванням рівня загрози для національної безпеки, яка вчинила на території іншої держави діяння, що визнається Кримінальним кодексом України тяжким та особливо тяжким злочином, а також інші підстави.

Також переглядаються підстави для втрати громадянства України, зокрема такими підставами передбачається: добровільне набуття громадянином України громадянство держави, визнаною Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом; набуття особою громадянства України внаслідок подання неправдивих відомостей, підроблених документів; приховування особою будь-якого суттєвого факту; встановлення факту проходження особою військової служби за контрактом у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, а також інші підстави.

Також уточнюються повноваження державних органів, які беруть участь у вирішенні питань громадянства. Врегулюються питання можливості подання паспортного документу, строк дії якого закінчується для іноземців та особам без громадянства, які в установленому законом порядку

проходять службу у Збройних Силах України або в інших військових формуваннях. Унормовується питання щодо правового статусу перебування на території України іноземців та осіб без громадянства, які були залучені до захисту України зокрема у складі Сил територіальної оборони або добровольчих формувань територіальної громади.

Цей законопроект змістовно пов'язаний із законопроектом під реєстраційним номером 6369. Прийняття зазначеного проекту закону сприятиме реалізації прав представників української діаспори на встановлення юридичних правовідносин із Україною і утвердження принципу справедливості у частині реалізації еміграційної політики відносно осіб, які захищають суверенітет, територіальну цілісність і незалежність України.

Дякую за увагу. Просимо підтримати і готові відповідати на питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдане Євгеновичу.

Колеги, основний законопроект представлено. Автором двох альтернативних законопроектів є народний депутат України Разумков Дмитро Олександрович.

Мені, власне, не зовсім зрозуміло, які з двох запропонованих Дмитром Олександровичем законопроектів він сам пропонує підтримати, адже ми можемо рекомендувати парламенту прийняти лише один із них.

Прошу вас до слова, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Андрію Вікторовичу.

По-перше, я не зовсім розумію, що ми сьогодні розглядаємо. Паном Президентом внесено ще два законопроекти про подвійне громадянство, які не відкликані, які знаходяться в стінах парламенту. І за великим рахунком, сьогодні розглядати ці законопроекти ми просто не маємо права згідно Регламенту. Я взагалі не розумію, як Апарат зареєстрував і чому сьогодні

комітет це розглядає, тому що Президент вносив відповідні законопроекти і вони досі не є відкликаними. Якщо можна, я хотів би, щоб ви потім прокоментували це питання. Це регламентне питання.

Щодо законопроектів, я поясню, чому їх два. Тому що особисто я, там де я є єдиним автором, вважаю, що неприпустимо сьогодні взагалі розглядати вищезазначений законопроект, поки ми не отримаємо рішення Конституційного Суду, до якого з питання єдиного громадянства ми звернулись, близько ста народних депутатів підписали відповідне звернення до Конституційного Суду. І поки ми не отримаємо роз'яснення, що таке єдине громадянство. Тому що в моєму розумінні у нас є єдиний орган, який є законодавчим в Україні – це Верховна Рада України. В нас немає органів в окремо взятих областях тощо, тощо, тощо.

Тому інтерпретація, яку пояснюють і представники Офісу, і представники міністерств сьогодні, вона абсолютно не відповідає Конституції.

Інший законопроект, він більш детально описує всі ті проблеми і прогалини, які зазначені в законопроекті Президента, Президент абсолютно не пояснює, що буде, якщо людина через 2 роки не вийде з громадянства тієї держави, якою вона сьогодні є, наприклад, громадянства Німеччини. Я особисто дуже з великою натяжкою вірю про те, що громадянин Німеччини вийде зі свого громадянства через 2 роки. Ми пропонуємо, щоб в такому випадку людина втрачала громадянство України в автоматичному режимі.

Друге, абсолютно не відкрита, не пояснена позиція щодо податків. А що буде відбуватись з податками, де він їх буде сплачувати? Якщо він буде залишатись резидентом тієї держави, в якій є сьогодні громадянином, то навіщо нам він сьогодні тут потрібен, тому що він не буде захищати державу, не буде наповнювати державний бюджет України, не буде допомагати нам боротись проти рашистської агресії тощо.

Тому ми пропонуємо, що, по-перше, податки, щонайменше військовий збір, сплачувався тут, тому що я розумію, що є двосторонні угоди, які не дозволяють подвійне оподаткування, але там немає військового збору. Тому було б коректно, щоб такі нові громадяни, коли вони з'являться, сплачували податок, плюс протягом шести місяців з'явилися на території України і стали на військовий облік. Мається на увазі фізично приїхали до території України і таким чином мали можливість вступити в ряди Збройних Сил України і захищати нашу з вами державу. Я сподіваюсь, що це підтримують всі народні депутати, в тому числі шановні колеги вашого комітету.

Щодо питань, пов'язаних з іншими нормами відповідальності, наприклад, земля. Згідно Закону про землю право купувати її є у громадянина України. Наш законопроект говорить про наступне, що можливість купувати землю таким новим громадянам, якщо вони з'являться, якщо цей не відповідний Конституції законопроект Президента пройде все ж таки у Верховну Раду, то вони будуть автоматично на другий день мати право купити українську землю, так само не маючи жодних підстав після цього її втратити (тому що право власності нам гарантується Конституцією), навіть якщо вони вийдуть з українського громадянства.

Тому ми пропонуємо, щоб така норма для них запрацювала через 3 роки. Я думаю, що це було б коректно, було б правильно і чесно по відношенню до тих громадян України, які сьогодні цю землю тут захищають.

Тому ще багато правильних речей, які виправляють помилки, які закладені в законопроекті Президента, але я більше не буду витрачати ваш час. Я думаю, що в мене буде ще можливість з правками попрацювати для того, щоб ці законопроекти були більш ефективними - це раз. Два - докласти свою позицію в стінах парламенту до інших народних депутатів.

А паралельно ще раз, Андрію Вікторовичу, хочу до вас звернутись з запитанням, яким чином ми сьогодні розглядаємо цей законопроект? Оскільки у Верховній Раді зареєстровані інші законопроекти того ж самого

автора, мається на увазі Президента. Час на подачу альтернативних до них вже вийшов давно. Якщо не помиляюсь, перші були 29-е. Тобто це друга сесія Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Ще раз дякую, колеги. Сподіваюсь, що ви підтримаєте один з вище зазначених наших законопроектів, які більше відповідають інтересам держави і Конституції України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Шановні панове, перед обговоренням зазначу, що станом на сьогодні до законопроектів маємо наступні висновки.

Щодо основного законопроекту (реєстраційний номер 10425) Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зазначає, що в цілому підтримує ідею необхідності удосконалення чинного законодавства України з питань громадянства. Зокрема його позитивні новели, що стосуються унормування питання перебування на території України іноземців та осіб без громадянства, які були залучені до захисту України, зокрема у складі Сил територіальної оборони або добровольчих формувань територіальної громади.

Водночас ГНЕУ висловлює до законопроекту ряд зауважень. Із висновками управління всі мали можливість ознайомитись. Міністерство фінансів України в межах своєї компетенції зауважень до законопроекту не має. Зазначає, що реалізація положень акта не впливатиме на показники бюджетів.

Щодо альтернативного законопроекту (реєстраційний номер 10425-1) ГНЕУ висловлює по суті ті ж самі зауваження, що і до основного проекту закону. Водночас додатково зазначає, що визначення правових засад запровадження в Україні множинного, подвійного громадянства має здійснюватися, виходячи із чинних конституційних норм, а не ґрунтуватися на гіпотетичних змінах Конституції України, які мають статися в

майбутньому. Крім того зауважують, що Кабінет Міністрів України є самостійним суб'єктом права законодавчої ініціативи і реалізує це право, як і інші суб'єкти права законодавчої ініціативи, на власний розсуд. Тому покладання на нього обов'язку щодо розробки законопроектів є також питанням досить дискусійним.

Щодо альтернативного законопроекту (реєстраційний номер 10425-2), ГНЕУ також висловлює до нього зауваження, зокрема щодо його новел у порівнянні з основним законопроектом, зазначаючи: запропонований законопроект... (*нерозбірливо*) щодо визначення переліку держав, громадяни яких матимуть змогу отримати громадянство України у спрощеному порядку, виключно на підставі укладених міжнародних договорів, також викликає зауваження, оскільки на даний час таких міжнародних двосторонніх договорів з Україною не укладено. Крім того звертаю увагу, що процедура укладання таких міжнародних двосторонніх договорів, виходячи з теорії міжнародного договірної права, є доволі зтяжною у часі і викликатиме труднощі у правозастосуванні. Таким чином мета законопроекту навряд чи буде досягнута.

З приводу змін до Виборчого кодексу. ГНЕУ звертає увагу, що в проекті не запропоновано механізму реалізації цих новел, зокрема не передбачається механізму перевірки виборчими комісіями, які реєструють кандидатів в порядку набуття громадянства кандидатами, подання до виборчої комісії будь-яких документів, які підтверджують право бути обраним відповідно до частини третьої статті 193 Виборчого кодексу України.

Так само, як і до першого альтернативного законопроекту, Головне науково-експертне управління зауважує, що Кабінет Міністрів України є самостійним суб'єктом права законодавчої ініціативи і реалізує це право, як і інші суб'єкти права законодавчої ініціативи, на власний розсуд. Тому покладання на нього обов'язку щодо розробки законопроектів є дискусійним.

Для висловлення позицій щодо проектів законів ми запрошували на наше засідання представника Державної міграційної служби. Запрошую до слова пані Науменко Наталію. Будь ласка.

НАУМЕНКО Н.М. Доброго дня, шановний головуєчий. Доброго дня, шановні народні депутати.

Державною міграційною службою були уважно вивчені альтернативні законопроекти, подані народними депутатами, реєстраційний номер 10425-1 – про деякі питання в сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України з урахуванням положень Конституції України та 10425-2 – про деякі питання набуття та припинення громадянства України.

Варто зазначити, що у пояснювальних записках до цих двох альтернативних законопроектів, які за своїм змістом фактично дублюють законопроект 10425, зазначено, що ініціатива Президента України, викладена у законопроекті 10425, не узгоджується з Основним Законом України. В обґрунтуванні невідповідності законопроекту 10425 Конституції України автори альтернативних законопроектів констатують, що будь-яке правове регулювання має відповідати Конституції держави і наводять зміст статті 4 Основного Закону, яка закріплює принцип існування в Україні єдиного громадянства. Причому, на їх думку, цей принцип трактується як виключення можливості громадянина України перебувати в громадянстві інших держав.

Однак ми не можемо погодитися саме з таким трактуванням змісту статті 4 Конституції України, який не розкрито в жодному нормативно-правовому акті. Дійсно, стаття 4 Конституції України визначає, що в Україні існує єдине громадянство. Ця норма спрямована на забезпечення єдиного правового статусу для всіх громадян України та правового зв'язку кожного громадянина держави. На нашу думку, статтю 4 Конституції неможливо

розглядати окремо від статті 25 Конституції, якою визначено, що громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство.

На сьогодні відповідно до актів міжнародного права регулювання питання набуття чи втрати громадянства відноситься до дискреційних повноважень держави і відповідно встановлюються державою на її власний розсуд. З огляду на це у міжнародно-правових актах з питань громадянства в основному встановлюються загальні правові правила регулювання цієї сфери та умови, які повинні бути дотримані всіма державами.

Ратифікуючи у 2006 році Європейську конвенцію про громадянство від 6 листопада 1996 року Україна погодилася, що громадянство означає правовий зв'язок між фізичною особою та державою, що знаходить свій вияв у взаємних правах і обов'язках. Зазначене положення вже знайшло своє законодавче закріплення у статті 1 Закону України "Про громадянство України". Таке визначення громадянства вказує на існування двох компонентів, які реалізуються у взаємодії двох суб'єктів такого правового зв'язку – особи і держави.

Так чинна редакція Закону України "Про громадянство", а саме стаття друга із законопроекту 10425, деталізує припис статті 4 Конституції України і чітко характеризує правову ознаку конкретного суб'єкту правового зв'язку, а саме держави та визначає, що єдине громадянство виключає можливість існування громадянства адміністративно-територіальних одиниць України та вказує на унітарний устрій держави. Вказаний аспект принципу єдиного громадянства обумовлений унітарним характером нашої держави і означає неможливість існування громадянства, наприклад, Автономної Республіки Крим, міст Києва, Севастополя або будь-якої іншої з областей України.

Про правові ознаки іншого суб'єкта правового зв'язку особи в статті 4 Конституції України не йдеться, що вказує на відсутність конституційних

обмежень для особи встановлювати правовий зв'язок з кількома державами, тобто мати крім громадянства України також громадянства інших держав.

Принципи єдиного громадянства і множинного громадянства – це абсолютно різні категорії. Єдине громадянство – це фундаментальний принцип державного устрою. Множинне громадянство – це правові відносини громадянина і держави, це ставлення держави до наявності у своїх громадян іноземного громадянства.

Я не буду зараз вдаватися у подробиці аналізування історії прийняття Конституції України, ми всі мали змогу підняти записи і проаналізувати, що вкладали народні депутати при прийнятті Конституції України в питання принципу єдиного громадянства, але я хочу зазначити ще одне. По пояснювальній записці до законопроекту 10425-2 зазначається, що запровадження множинного громадянства в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації є небезпечним для обороноздатності держави, викликає загрозу національній безпеці, породжуючи певні питання, пов'язані із мобілізацією і військовим обліком. У зв'язку з тим необхідним є внесення альтернативного законопроекту, який враховував би вимоги Конституції України та безпекові виклики, що стоять перед Україною.

У цьому зв'язку варто звернути увагу альтернативного законопроекту 10425-2 на розділ II "Прикінцеві та перехідні положення" законопроекту 10425, в якому закріплено, що закон має набрати чинності одночасно з набранням чинності Закону України про запобігання та протидію загрозам національній безпеці України. Законопроект про запобігання та протидію загрозам національній безпеці України зареєстровано у Верховній Раді за номером 6369-д. Саме цей законопроект спрямовано на протидію використанню іноземного громадянства, наявного у громадян України, як інструменту втручання у внутрішні справи України, посягання на незалежність та суверенітет України єдиного громадянства, наявного в громадян України, як інструменту втручання у внутрішні справи України,

посягання на незалежність та суверенітет України. Також законопроектом 6369-д пропонується врегулювати питання щодо надання відомостей про наявність або відсутність набуття, припинення, перебування, не перебування по процедурі набуття, припинення громадянства іноземної держави та перевірки достовірності поданих відомостей, а також вносяться ці зміни до 54-х законодавчих актів України.

Крім того, унормовується фактично існуюча в державі ситуація з подвійним множинним громадянством, яке наразі знаходиться поза межами правового поля, зокрема шляхом застосування обмежень щодо заборони громадянам України, уповноваженим на виконання функцій державою, мати подвійне громадянство.

А запровадження повідомлення у декларуванні громадянами України про наявність громадянства іноземної держави працюватиме на упередження можливої негативної поведінки лояльно налаштованих до Російської Федерації осіб.

Таким чином Державна міграційна служба не підтримує законопроекти 10425-1 та 10425-2, натомість підтримує прийняття в першому читанні за основу проект Закону України про деякі питання в сфері міграції щодо підстав і порядку набуття громадянства України (10425), поданий Президентом України, а неточності, які можуть міститись в законопроекті, можливо усунути під час підготовки тексту до другого читання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталія.

Шановні депутати члени комітету, чи є в когось бажання висловитись з приводу цих законопроектів?

ЧИЙГОЗ А.З. Звичайно. Можна, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З. Я буду утримуватись, тому що бачу, що коли подавався Президентом цей законопроект, взагалі не брались до уваги права корінних народів. І в переліку держав, які там вказані, чомусь немає інших держав, наприклад, Туреччини. Тому думаю, що це, мабуть, взагалі, скажемо так, випало з точки зору і ніхто не підказав. Але думаю, нам потрібно також як комітет враховувати те, що я казав, тому що Закон про корінні народи, я щось не дуже розумію, яким чином сталося, що ми, громадяни України, представники корінного народу, а чомусь там увага тільки до етнічних українців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич.

Неллі Іллівна, будь ласка, прошу вас.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Ще раз, доброго дня, шановні колеги і шановні гості нашого комітету. Власне, питання подвійного або множинного громадянства ми вже в межах нашої каденції розглядаємо не вперше і маємо розуміти, що це питання комплексне. І після одного із трьох запроваджень було звернення до Конституційного Суду. Безумовно, ми кожен в межах своїх повноважень можемо тлумачити Конституцію, але, тим не менше, виключно Конституційний Суд може офіційно тлумачити Конституцію і власне надавати пояснення того, що там закладено.

Я б, Андрію Вікторовичу, з вашого дозволу, хотіла би задати декілька питань, хто з представників запрошених може відповісти, і потім вже на підставі цього робити короткий підсумок. В межах законопроекту ми бачимо виключний перелік держав. У День Соборності, коли Президент робив звернення, він акцентував увагу на здобутті громадянства, на набутті громадянства власне етнічними українцями. В межах цього законопроекту ми не бачимо, на жаль, того зв'язку з етнічними українцями, а бачимо

виключний перелік держав, який, припустимо, випускає країни Латинської Америки, де дуже велика українська діаспора, яка формувалася історично там. Тому відповідно виникає питання: на якій підставі визначався цей виключний перелік держав?

І друге доповнення: те, що власне Кабмін у подальшому буде визначати порядок того, які ще держави можуть набути громадянства України у спрощеному порядку. А тож питання полягає у тому: якщо цей перелік визначений власне законопроектом, то яким чином Кабмін буде визначати подальший порядок?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, пані Наталія або пане Богдан, можете ви прокоментувати це питання?

НАУМЕНКО Н.М. Якщо дозволить, Богдан Євгенович, я, мабуть, прокоментую це питання.

Дякую за запитання, пані Неллі, тому що воно дійсно цікаве і дискусійне. Ми також багато провели дискусій фахівців і міграційної служби і Міністерства закордонних справ. Насправді, наскільки я розумію, це не є виключним переліком, це є базовим переліком держав, які мають право на спрощений порядок громадянства, тобто вони подають декларацію отримання громадянства України. І він базувався в першу чергу на аналізі, який був проведений Міністерством закордонних справ щодо держав, в яких а) перебуває найбільша кількість етнічних українців і б) які вже мають певні питання врегулювання множинного громадянства, але він не є виключним. Тому що відповідно до статті 8, статті про громадянство, будь-який українець, який має етнічне походження з нашої держави, він може подати на загальних підставах і зайти і отримати процедуру отримання громадянства і отримати громадянство України. І цей перелік буде розширюватися по мірі

того, як буде проводитись аналіз і Міністерством закордонних справ, і Кабінетом Міністрів України, і як будуть вноситися пропозиції щодо розширення зазначеного переліку або скорочення зазначеного переліку. Це не є абсолютними виключеннями.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Дякую, Наталія Миколаївна, за відповідь. Тут, власне, дійсно ми просто тут дві підстави, що стосуються набуття громадянства за територіальним принципом, що власне є в межах існуючої редакції і те, що стосується порядку спрощеного набуття громадянства України іншими державами, громадянами інших держав. Тобто вони можуть між собою корелюватися, але тим не менше.

Ще одне питання, якщо дозволите, Андрію Вікторовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Дякую.

Дуже дискусійне питання, оскільки ми комітет не тільки з питань власне прав людини, а й реінтеграції і деокупації тимчасово окупованих територій, то відповідно я отримала від правозахисників незліченну кількість звернень щодо власне підстав добровільності і примусовості набуття громадянства Російської Федерації для громадян наших, українців, які зараз перебувають на тимчасово окупованих територіях. Це питання, яке хвилює людей, які залишилися проживати на тимчасово окупованих територіях, і це питання стратегічне щодо побудови політики реінтеграції після деокупації територій.

Ми власне всю нашу концепцію політики реінтеграції протягом, починаючи з 2014 року, формували на тому, що ми визнавали виключно не тільки пріоритетність українського громадянства, що власне закріплене і пропонованим законопроектом, а власне і виключення з українського

громадянства, тобто ми просто-на-просто не визнавали незаконного набуття українськими громадянами російського громадянства на тимчасово окупованих територіях.

Окрім того, ми з вами наприкінці літа голосували постанову по Криму, в межах якої є теза про те, що громадяни України, які проживали тимчасово на території Автономної Республіки Крим, звільняються від відповідальності за набуття російського громадянства, якщо вони не здійснювали важких злочинів, злочинів проти людяності і так далі. Питання в тому, що принцип добровільності і примусовості дуже важко встановити в межах юридичної визначеності.

І тому в мене до шановних наших гостей питання: яким чином все ж таки ми будемо визначати принцип добровільності чи примусовості у контексті політики реінтеграції? А в межах цього питання друге питання, яке власне стосується того, наскільки реальним буде виявити ці принципи добровільності деокупації, якщо вже зараз окупація частини території триває понад 10 років? І чи взагалі це раціональний підхід – визначати принципи добровільності і примусовості, якщо власне ми завжди виходимо із того, що люди продовжують залишатися в окупації вимушено. І зараз дійсно люди вимушені писати там і заяви, клопотання на набуття російського громадянства. Тільки питання Криму та питання набуття громадянства відбувалося в автоматичному режимі.

Тобто яким чином ми взагалі бачимо наступне десятиліття щодо з'ясування принципів добровільності і примусовості після деокупації територій?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Наталю, може прокоментуєте?

НАУМЕНКО Н.М. Дякую, пане голово. Дякую, пані Неллі.

Тому що те питання, яке ви зараз підняли, воно надзвичайно актуально, надзвичайно складне, надзвичайно дискусійне. І ми постійно його дискутуємо на всіх наших коордштабах з правоохоронними органами, із правозахисними організаціями і так далі.

Але на сьогодні держава Україна взагалі взяла курс і вона не визнає принцип добровільності паспортизації на окупованих територіях, і ця норма чітко закріплена в статті 5 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правових режим на тимчасово окупованій території України", і вона також була перенесена і в законопроект Президента, який зараз знаходиться у Верховній Раді, і вона там також закріплена в статті 20 "Підстава для втрати громадянства України". Це не є підставою для втрати громадянства України.

Разом з тим ми розуміємо, яка буде складна і важка робота при деокупації проведена. І ми завжди говоримо про те, що ми нікуди не дінемося і ми будемо вводити перехідний період на територіях, де буде проводитися деокупація. І звичайно, ми залишаємо за правоохоронними органами питання доказової бази добровільності або недобровільності отримання це не громадянства Російської Федерації, це паспорту Російської Федерації. Ми взагалі не ведемо мову про громадянство Російської Федерації.

Разом з тим і в діючих законах, які сьогодні, і в законопроектах, які були подані, ми закладаємо норму, що ми не вважаємо паспортизацію на окупованих територіях як підставу добровільності, тобто вона взагалі виключена з цього переліку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталю.

Пані Неллі, хочу зауважити, що це ж саме питання, котре ви поставили, і є серед зауважень нашого комітету також. Тому, я сподіваюся, що ми долучимося до виправлення цієї ситуації між першим та другим читанням,

якщо буде на те ваша ласка. Тобто в такому напрямку ми і планували рухатися.

Шановні колеги народні депутати, ще в когось є?

РАЗУМКОВ Д.О. Андрію Вікторовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, Дмитре Олександровичу, дивіться, член комітету Мустафа. Пане Мустафа, будь ласка, ставте запитання.

ДЖЕМІЛЄВ М. Дякую.

У мене теж деякі зауваження до пункту сьомого законопроекту. Тут наводиться перелік країн, громадяни яких набувають громадянство України в спрощеному порядку. Там 32 держави, тобто всі країни Євросоюзу, в тому числі і Угорщина, президент якої робить все можливе, щоб догодити Путіну і нагадити Україні, країни-члени НАТО, а тобто дружньої нам Японії, яка, як відомо, не входить ні до Євросоюзу, ні до НАТО.

Але ось із членів НАТО в цьому списку немає Албанії, Ісландії, Туреччини і Чорногорії. Чим завинили ці країни перед автором законопроекту мені дуже незрозуміло. Особливо мене турбує, як про це вже сказав Ахтем Чийгоз, як ми будемо виглядати перед Туреччиною, яка на всіх міжнародних форумах виступає за територіальну цілісність України з перших днів вторгнення Росії, ще до американських Javelin почала нам постачати безпілотники Bayraktar, в основному за допомогою яких ми відігнали агресора від Києва, яка дала притулок понад 50 тисячам українських біженців, а також де проживають, як відомо, понад 3 мільйона нащадків вихідців корінного народу Криму після першої окупації Криму Росією 230 років тому, які всі ці роки систематично влаштовують акції протесту проти цієї країни-агресора.

Без внесення коректив до цього списку я за цей законопроект однозначно голосувати не зможу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Мустафа.

Ми ж мали вже відповідь від пані Наталії, з усією повагою. Пані Наталія, може ще раз прокоментуєте це запитання, щоб ми зняли оцю, будемо так казати, проблему?

НАУМЕНКО Н.М. Наскільки ми зрозуміли ініціативу Президента, наразі в цей перелік включені країни ЄС і країни G7 і НАТО там немає. Але знову ж таки хочу зазначити, що це є базовий перелік, це не є вичерпним переліком, ніхто не говорить про те, що громадяни Туреччини або інших країн не зможуть також мати декларативний підхід до, ну спрощений, скажімо, порядок оформлення громадянства України.

Це питання дискусійне, це питання внесення обґрунтованого подання, чому та чи інша країна повинна бути включена або виключена в цей перелік. Знову ж таки кажу, що це базовий, Президент дав базові якісь принципи, але не вичерпний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталія.

Пане Дмитре, будь ласка. Не чути, мікрофон, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Включаю. Дякую, Андрій Вікторович.

По-перше, я задавав питання щодо розгляду цього законопроекту, як бути з тим законопроектом, який внесений Президентом раніше, ви не відповіли. Прохання все ж таки дати на це відповідь.

А паралельно я хотів би звернутись до пані Науменко. Дивіться, є два моменти. Перше, виходячи з вашої логіки, в нас може бути не лише Верховна

Рада України, а Верховна Рада Автономної Республіки Крим і тому подібних... (*нерозбірливо*) автономної там Донецької області, Харківської, Херсонської тощо, так само як і єдине громадянство. Правильно? Це перше запитання. Тому що в Конституції прописано: єдиним законодавчим органом є Верховна Рада і єдине громадянство, одне і те ж саме слово, інших немає.

А по-друге, я вам дякую за позицію, або я не думаю, не знаю, подякує чи вам Офіс Президента за те, що ви тільки що зазначили, що Президент не мав права забирати громадянство у деяких громадян України, в тому числі у Коломойського, тому що не заперечує Конституція подвійного громадянства вже сьогодні, виходячи з вашої позиції і того, що ви тільки що зазначили.

Тому я так розумію, як виходити, якщо можна, поясніть, як виходити з цієї ситуації? Він має повернути назад чи як це буде відбуватись? Так само як і Медведчуку, і всім іншим. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Наталія, давайте я відповім на запитання Дмитра Олександровича.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто хотів вам сказати, що певною мірою питання реєстрації законопроектів це, по великому рахунку, не особливо до нас. Тому ми реагуємо на той законопроект, де комітет визначений головним. Ми розглядаємо його згідно законодавства.

Дякую.

РАЗУМКОВ Д.О. Там ви теж головний комітет, Андрій Вікторович, по тому самому 2590, так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Теж засідання комітету і парламенту. Тобто ми виходимо з того: до нас надійшов законопроект, визначили – ми розглядаємо питання відклику та розгляду яких законопроектів. У нас є – ми розглядаємо.

Пані Наталія, будь ласка, якщо ви задоволені.

НАУМЕНКО Н.М. Дякую. Дуже цікаві питання задали, особливо з приводу Верховної Ради. І я так, констатую про те, що Верховна Рада – єдиний законодавчий орган в Україні, і давайте не маніпулювати питаннями єдиного і множинного громадянства.

Да, знову ж таки ми повертаємося до поняття єдиного і множинного громадянства. Насправді принципи множинного громадянства вже є і закладені в діючому Законі України "Про громадянство", і ми це завжди говоримо і звертаємо увагу шановних народних депутатів, і вони закладені з моменту прийняття Конституції України.

І особисто з моєї точки зору у мене виникають питання: яким чином тоді Закон України "Про громадянство" був проголосований у Верховній Раді України, чинний Закон України "Про громадянство", чому жодного разу депутати не піднімали питання щодо його неконституційності? Оскільки в законі є великий перелік осіб, вірніше, іноземних громадян, які можуть подавати декларації. Подання декларації означає, що особа не припиняє попереднє своє громадянство, вона просто декларує, що вона не буде їм користуватися і фактично у правовідносинах з Україною вона визнає себе громадянином України. Це стосується дуже багатьох діючих громадян України, які подавали таку декларацію: і громадян Російської Федерації, і громадян країн СНД. Крім того, не тільки їх самих, але і їх нащадків.

І якщо ми говоримо, що ця норма є неконституційною, і те, як я зазначала в Конституційному Суді України, у нас виникає питання про те, що ми повинні весь масив справ про набуття громадянства України осіб, які подавали декларацію, і їх нащадків, і їх дітей в тому числі, переглянути і це

громадянство їм відмінити, тому що фактично вони є громадянами інших держав. А це йдеться не про десятки, а про сотні тисяч, якщо не більше, за весь час...

РАЗУМКОВ Д.О. Я вас не про це питав. Я вас запитав про єдине, яке написано в Конституції. Ви мені взагалі лекцію читаєте. Не треба. Я запитую: є одне слово – там "єдине" і там "єдине", інших немає.

НАУМЕНКО Н.М. Ми говоримо про єдине і множинне громадянство наразі.

Якщо стосується пана Коломойського, якого ви зазначили, то знову ж таки ми плутаємо поняття, тому що в законі говориться принцип підстави втрати громадянства України, якщо було воно надано добровільно, набуто добровільно інше громадянство. Тому у випадку з тими особами, щодо яких Президент приймає рішення про втрату, скасування, припинення громадянства, ми говоримо про те, що було доказано принцип добровільності отримання громадянства іншої держави. І знову плутаємо питання добровільності набуття іншої держави: Ізраїлю, Німеччини або інших держав – і набуття примусової паспортизації нашими громадянами на окупованих територіях.

От поняття добровільності на окупованих територіях, ці принципи недобровільності, вони закладені в проекті закону Президента, про те, що ми розглядаємо.

Можливо, я не зовсім коректно зрозуміла ваше запитання.

РАЗУМКОВ Д.О. Скажіть, будь ласка, чи правильно я вас розумію, що якщо закон буде прийнятий, громадяни України будуть отримувати, наприклад, подвійне громадянство Німеччини. Президент буде позбавляти їх громадянства, виходячи з вашої логіки.

НАУМЕНКО Н.М. Ні!

РАЗУМКОВ Д.О. А якщо громадянин Німеччини буде отримувати декларативно громадянство України, він буде мати право і на українське, і на німецьке громадянство. Правильно?

НАУМЕНКО Н.М. Ні, абсолютно неправильно ви зрозуміли.

РАЗУМКОВ Д.О. Ну, як неправильно? Ви щойно про це зазначили.

НАУМЕНКО Н.М. Ми зазначили, як...

РАЗУМКОВ Д.О. Ви навели приклад Коломойського, добре. От ідентична ситуація.

НАУМЕНКО Н.М. Ми зазначили приклад Коломойського в контексті діючого закону.

РАЗУМКОВ Д.О. Після цього як буде працювати? Після прийняття.

НАУМЕНКО Н.М. Якщо особа буде набувати. Якщо особа, я – громадянин України, я не виконую функції держави, я пересічний громадянин України, якщо я набула громадянства Німеччини і його задекларувала, то я можу ходити з громадянством України, Німеччини, Франції, Італії, Іспанії і всього того переліку, що мені дозволяє закон. Це не є перепона.

РАЗУМКОВ Д.О. Тобто Коломойський зможе повернути собі громадянство. Правильно?

НАУМЕНКО Н.М. Якщо держава Ізраїль...

РАЗУМКОВ Д.О. І Медведчук може повернутися, правильно?

НАУМЕНКО Н.М. Якщо держава Ізраїль буде в переліку. Це вже також маніпуляційна така...

РАЗУМКОВ Д.О. Ні-ні, громадяни України, вони були громадянами України за народженням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, може зачекаємо прийняття закону, а потім подивимося...

РАЗУМКОВ Д.О. Ні-ні, може я проголосую "за". Ви ж розумієте, Андрію Вікторовичу. Треба, щоб знали люди відповідь! Хай дадуть відповідь, а я буду визначатися. Я вам дякую, що є можливість запитати, і вам за позицію дякую, але хотілося б зрозуміти позицію шановних колег. А то зараз наголосуємо, а завтра не будемо знати, що робити. Ні вам, ні мені це не потрібно. Якщо можна, відповідайте.

НАУМЕНКО Н.М. Теоретично...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Наталія, давайте коротенько і завершуйте відповідь.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую.

НАУМЕНКО Н.М. Теоретично, якщо держава, в якій він зараз є, буде в переліку, то він зможе мати подвійне громадянство. Але ця держава повинна бути в переліку держав, яка дозволяє...

РАЗУМКОВ Д.О. Вони за народженням громадяни України були.

НАУМЕНКО Н.М. Це не важливо. Знову ж таки, ми говоримо, що у нас є перелік країн, громадяни яких можуть мати множинне громадянство – українське і так далі. Є перелік країн, в яких громадянин України повинен визначатися, чи він буде мати українське громадянство або він повинен вийти, або він повинен мати громадянство іншої держави, якщо вона не є в переліку країн. Це принцип, який закладений власне і в законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталія.

Неллі Іллівно, будь ласка, прошу вас до слова.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Остання ремарка, яку я хотіла би зазначити. Тим не менше, колеги, ми розглядаємо питання, яке теж напряму стосується сфери відань нашого комітету, це те, що стосується обсягу прав і свобод громадян і принципу рівності усіх громадян. Тут питання того, що власне важливим буде питання політичних прав і виборчих прав у відповідності до цього. Чи будуть власне люди, які набули множинного громадянства, могли обійняти посаду Президента України, народних депутатів України? Нам дуже важливо розуміти, як вони будуть проходити військову службу, якщо у них буде множинне громадянство. Нам дуже важливо, якою буде система оподаткування щодо тих громадян, які знаходяться у множинному громадянстві. Це дуже великий пласт проблем.

І розумієте, в умовах того, що зараз Україна продовжує виборювати своє право на існування, цінністю українського паспорта і цінність

українського громадянства жодним чином не може бути применшена. Це комплексне питання, на яке поки що немає стовідсоткових відповідей до того, якими будуть ці концепції. Але тим не менше, якщо, можливо, є бачення у наших гостей, то я просила би ним поділитися.

НАУМЕНКО Н.М. Пане головуючий, можна я відповім на це питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

НАУМЕНКО Н.І. Пані Неллі, всі ці питання, які ви підняли, вони є надважливими в контексті здійснення забезпечення подальшого розвитку України як держави в питаннях забезпечення національної безпеки України, але вони всі втілені в законопроекті 6369-д. І вони всі там ґрунтовно розписані. І вони всі не суперечать Конституції України.

Тому якщо є питання окремої дискусії по законопроекту 6369-д, давайте організуємо окреме питання і давайте пройдемося по кожному з там сорока з чимось законів і знайдемо, можливо. Тому що ми цей законопроект обговорювали в широкому колі експертів, у вузькому колі експертів, з правоохоронними органами, зі Службою безпеки України і ми намагалися також знайти всі больові точки і максимально їх врахувати, знайти той баланс, який буде чітко відповідати інтересам України.

На нашу думку, на сьогоднішній день 6369-д відповідає цьому балансу. Якщо ви бачите якісь ризики, давайте організуємо окрему дискусію з цього питання із залученням широкого кола фахівців.

Що я хочу зазначити наостанок, що чому важливо приймати ці два законопроекти разом: законопроекти 10425 і 6369-д. Тому що вони будуть доповнювати один одного і вони допоможуть відповісти і нам і суспільству на всі ті запитання, які ви зараз підняли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталія.
Костянтині Івановичу, будь ласка.

КАСАЙ К.І. У мене запитання. Я хотів би почути позицію Офісу Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Я її ніде не побачив. Якщо у вас вона є, Андрію Вікторовичу, дайте, будь ласка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас її немає, Костянтині Івановичу. У нас її немає, позиції Уповноваженого.

Ще які запитання?

Ахтем Зейтуллаєвич, будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З. У мене не запитання. Але я почув пряму дискримінацію прав людини. Тому думаю, що оце намагання зараз казати про те, що ми можемо або там ми проводили дискусію, а скоріше за все це був такий мозковий штурм, як же ж виконати те, що не зовсім відповідає і реаліям, і нашій Конституції. Тобто, знаєте, бажання виконати цю вказівку, мабуть я так скажу. Дискутувати треба до того, як виходить це до Верховної Ради.

У нас зараз Закон про мобілізацію, по таких самих принципах ми досі не можемо вийти на такий зрозумілий закон для того, щоб перемогти у війні. А зараз ми ще оцей законопроект по множинному громадянству, де багато чого незрозумілого, так ще й дискримінаційні норми.

Тому, не знаю, ми Комітет з прав людини, і взагалі, зараз наш... (*нерозбірливо*), вона, мабуть, в деяких питаннях інтеграції в європейське суспільство, мабуть, він головний зараз є, знаєте. І тому не можна отак просто слухати такі відповіді, коли пряма дискримінація в цьому питанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич, дякую.

Колеги, ключовою різницею законопроекту № 10425-1 є норма, згідно з якою уряду доручається в місячний строк розробити проект Закону України про внесення змін до Конституції України щодо уточнення визначення єдиного громадянства. І відповідно законопроект про подвійне множинне громадянство набиратиме чинності тільки після внесення відповідних змін до Конституції України. З цього приводу ми з вами почули позицію Державної міграційної служби України, яка надала досить вичерпну, я сподіваюсь, аргументацію.

Також хочу всім нагадати, що в Україні триває правовий режим воєнного стану, при цьому відповідно до положень статті 157 Конституції України вона не може бути змінена в умовах воєнного стану або надзвичайного стану.

Таким чином в запропонованому альтернативному законопроекті № 10425-1 положення, згідно з яким Кабінету Міністрів України в місячний термін доручається надіслати до Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до Конституції України, практично не може бути реалізовано.

Окремо варто наголосити на тому, що якби положення Конституції про єдине громадянство трактувалось інакше, ніж зазначено в чинній редакції пункту першого частини першої статті 2 Закону України "Про громадянство України", то вбачається, що з 2001 року, коли ця норма була прийнята парламентом, відповідно положення вже мали бути визнані такими, що суперечать положенням Конституції України.

Щодо альтернативного законопроекту (реєстраційний номер 10425-2), тут варто зазначити, що запропоновані в ньому положення про внесення змін до інших законів не є комплексними, при їх реалізації однозначно і одночасно виникатимуть питання. Наприклад, чому в законопроекті мова іде тільки про військовий збір і відсутні питання оподаткування іншими податками? Чому зміни до Виборчого кодексу є точковими, хоча в цьому

законопроекті, в основному законопроекті, зазначається про набрання документами чинності тільки після прийняття проекту Закону про запобігання та протидії загрозам національній безпеці України в сфері громадянства, яким передбачені суттєві та всеохоплюючі зміни до Виборчого кодексу, пов'язані з множинним громадянством.

Вважаю, що зміни в законодавство в окремих сферах, які витікають з основного законопроекту, повинні подаватись окремо аби відповідний профільний комітет міг прийняти дійсно професійне рішення.

В пояснювальній записці до законопроекту (реєстраційний номер 10425-2) також зазначається, що основний законопроект не узгоджується з Основним Законом держави. В той же час законопроектом (реєстраційний номер 10425-2), запропонований дотичний до основного законопроекту підхід без внесення змін до Конституції України.

Отже можемо констатувати, що альтернативні законопроекти в зазначеній мірі дублюють положення основного, за своїм змістом вони не пропонують інший спосіб правового регулювання суспільних відносин у відповідній сфері, а практично мають зміст поправок або уточнень до основного законопроекту.

Ми маємо зважити на той факт, що у зв'язку з війною значна кількість наших громадян опинилася за кордоном і через певний проміжок часу вони матимуть право отримати громадянство іноземної держави. Відповідно до чинного законодавства такі люди змушені будуть відмовитися від паспорту громадянина України. Але ми повинні звертати увагу на обставини, за яких склалася подібна ситуація, не дивлячись ні на що всі українці, де б вони не знаходилися, мають залишатися українцями, якщо вони того хочуть. Ці обставини вимагають негайного реагування з боку держави і не можуть на тривалий термін відкладатися у часі.

Крім того, як я вже сказав, набрання чинності основного законопроекту узалежнюється від прийняття проекту Закону про запобігання та протидію

загрозі національній безпеці України у сфері громадянства, який уже підтриманий нашим комітетом, і в якому зокрема визначаються суб'єкти, які в силу свого роду занять не можуть бути подвійного громадянства.

Тож, з урахуванням зазначеного та позиції міграційної служби, а також можливості виправити основні зауваження при підготовці основного проекту Закону (реєстраційний номер 10425) до другого читання ставлю на голосування наступне рішення комітету: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України (реєстраційний номер 10425 від 22.01.2024), поданий Президентом України, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. На наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Юрію Анатолійовичу.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Я проголосую "за" у першому читанні. Але враховуючи ту кількість зауважень, які були сьогодні зазначені на комітеті шановними

колегами, я вважаю, що над цим законом треба дійсно дуже серйозно попрацювати.

А також хочу зауважити, що недопустимо приймати такий законопроект без позиції Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Дякую.

Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛКОВА С.В. Дякую.

Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. За. Ткаченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич.

БОЙКО Ю.А. За. Зв'язок...

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Юрію Анатолійовичу, ви мене чуєте?

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тож 8 осіб – за. Рішення прийнято.

Щодо законопроекту № 10425-2. Ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Прошу вибачення, перший законопроект, альтернативний. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України з урахуванням положень Конституції України (реєстраційний номер 10425-1 від 05.02.2024 року), поданий народним депутатом України Разумковим, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Прошу голосувати.

Задорожний - за.

Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За, але правки, які дав Дмитро Олександрович, вважаю, потрібно врахувати перед другим читанням у законі 10425, особливо стосовно землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. За. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Теж голосую - за, але підтримую те, що треба із цього законопроекту Дмитра Олександровича врахувати при підготовці між першим та другим читанням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримались?

ЯКОВЛЄВА Н.І. Так-так, утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

10 осіб – за. 1 – утримався. Рішення прийнято.

Щодо законопроекту (реєстраційний номер 10425-2). Ставлю на голосування наступне рішення комітету. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про деякі питання набуття та припинення

громадянства України (реєстраційний номер 10425-2 від 05.02.2024 року), поданого народним депутатом України Разумковим та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з розгляду законопроектів (реєстраційний номер 10425, реєстраційний номер 10425-1 та 10425-2) визначити народного депутата України голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій В'ячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за, 1 – утримався. Рішення прийнято.

Шановні колеги, дякую за участь в комітеті. Ми розглянули весь порядок денний. Дякую всім за участь. Засідання оголошую закритим.